

สรุปผลการพัฒนาความรู้ในบทเรียน

**“แนวปฏิบัติกระบวนการทางดิจิทัลภาครัฐเพื่อสนับสนุนการดำเนินการ
ตาม พ.ร.บ. การปฏิบัติราชการทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. ๒๕๖๕”**

การเรียนรู้ผ่านระบบ Digital Government Learning Platform
จัดโดย สถาบันพัฒนาบุคลากรภาครัฐด้านดิจิทัล
สำนักงานพัฒนารัฐบาลดิจิทัล (องค์การมหาชน)

บรรยายโดย ดร.ธีรวัฒน์ โจรนไพฑูรย์
ผู้เชี่ยวชาญมาตรฐานดิจิทัลภาครัฐ
สำนักงานพัฒนารัฐบาลดิจิทัล (องค์การมหาชน)

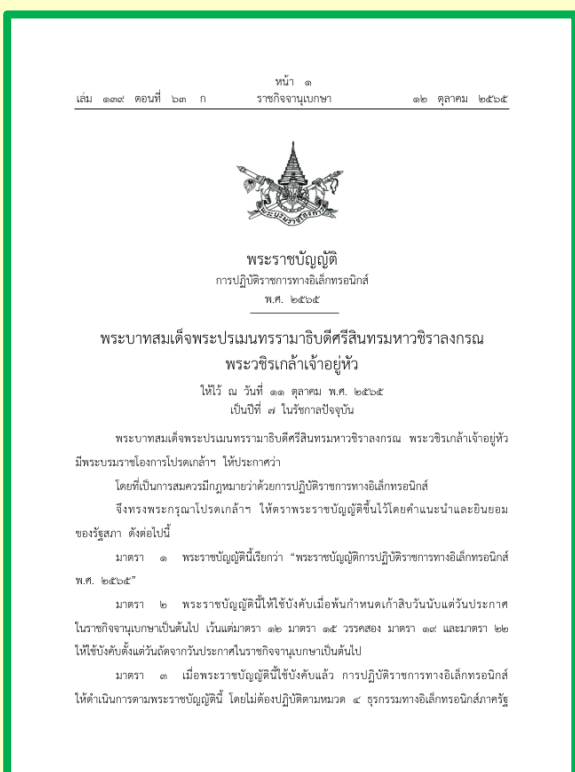
กรอบการเรียนรู้

เพื่อการรับรู้เกี่ยวกับความเป็นมา สาระสำคัญของพระราชบัญญัติการปฏิบัติราชการทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. ๒๕๖๕ รวมทั้งตัวอย่างประกาศคำสั่ง และรายการตรวจสอบ (Checklist) ที่ทำให้ทราบสิ่งที่หน่วยงานรัฐต้องดำเนินการตามพระราชบัญญัติฯ และเรียนรู้แนวปฏิบัติกระบวนการทางดิจิทัลสำหรับการขออนุญาตซึ่งมีการประยุกต์ใช้วิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์รูปแบบต่าง ๆ และมาตรฐานที่เกี่ยวข้อง ตามระดับความพร้อมของหน่วยงานหรือบริการ และการดำเนินอื่นหลังการเข้ารับบริการ

ความเป็นมาของกฎหมาย

เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติการปฏิบัติราชการทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. ๒๕๖๕ เนื่องจากรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๒๕๘ ข. ด้านการบริหารราชการแผ่นดิน (๑) บัญญัติให้มีการนำเทคโนโลยีที่เหมาะสมมาประยุกต์ใช้ในการบริหารราชการแผ่นดิน และการจัดทำบริการสาธารณะเพื่อประโยชน์ในการบริหารราชการแผ่นดิน และเพื่ออำนวยความสะดวกให้แก่ประชาชน แต่บทบัญญัติของกฎหมายที่ใช้บังคับอยู่ในปัจจุบันส่วนใหญ่

ยังไม่เอื้อต่อการนำวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์มาใช้ในการอนุญาต การให้บริการ หรือ การให้สวัสดิการแก่ประชาชน ส่งผลให้ประชาชนมีภาระและต้นทุนในการติดต่อกับภาครัฐ ที่สูงเกินสมควร เป็นอุปสรรคต่อการเสริมสร้างความสามารถในการแข่งขันของประเทศ และไม่สอดคล้องกับเทคโนโลยีที่พัฒนาไปอย่างรวดเร็ว สมควรมีกฎหมายกลางว่าด้วยการปฏิบัติราชการทางอิเล็กทรอนิกส์เพื่อส่งเสริมให้การทำงานและการให้บริการของภาครัฐ สามารถใช้วิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์เป็นหลักได้ และโดยที่การนำเทคโนโลยีมาใช้ในการ ปฏิบัติราชการนั้นเป็นการดำเนินการตามแผนการปฏิรูปประเทศด้านการบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับปรับปรุง) กิจกรรมปฏิรูปที่ ๑ ปรับเปลี่ยนรูปแบบ การบริหารงานและ การบริการภาครัฐ ไปสู่ระบบดิจิทัล

ขอบเขตการใช้บังคับ

พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดเก้าสิบวันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษา ซึ่งจะมีผลใช้บังคับในวันที่ ๑๐ มกราคม ๒๕๖๖

โดยใช้บังคับกับหน่วยงานของรัฐทุกหน่วยงาน เว้นแต่ รัฐวิสาหกิจที่เป็นบริษัทจำกัด หน่วยงานของรัฐในฝ่ายนิติบัญญัติ หน่วยงานของรัฐในฝ่ายตุลาการ องค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญ องค์กรอัยการ และหน่วยงานอื่นของรัฐที่กำหนดในกฎกระทรวง

เรื่องที่ใช้บังคับ

“การขออนุญาต” ซึ่งรวมถึง การขอรับใบอนุญาต ขออนุมัติ ขอจดทะเบียน ขอขึ้นทะเบียน ขอแจ้ง ขอจดแจ้ง ขออาชญาบัตร ขอการรับรอง ขอความเห็นชอบ ขอความเห็น ขอให้พิจารณา ขออุทธรณ์ ร้องทุกข์ หรือร้องเรียน ขอให้ดำเนินการ ขอรับเงิน ขอรับสวัสดิการ และขอรับบริการอื่นใดจากหน่วยงานของรัฐ

การรับรองผลทางกฎหมายและการส่งเสริมวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์

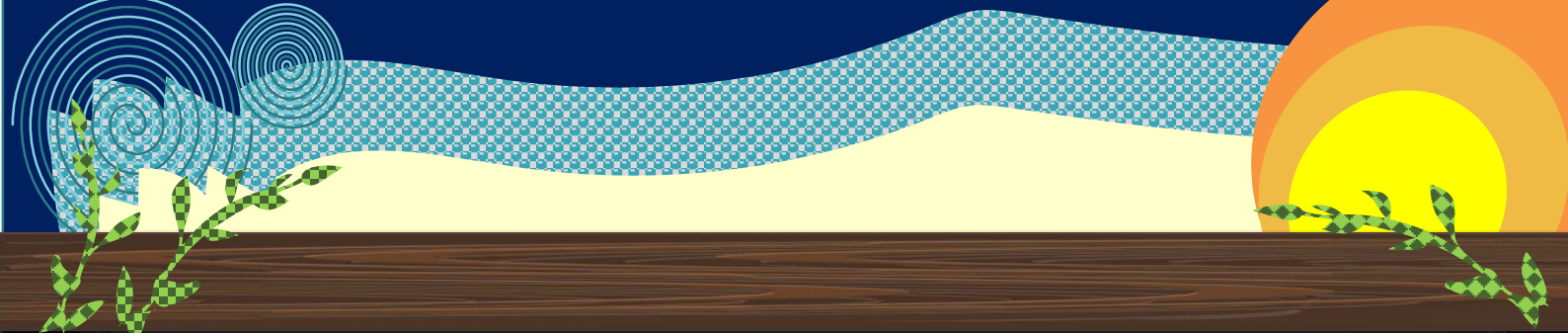
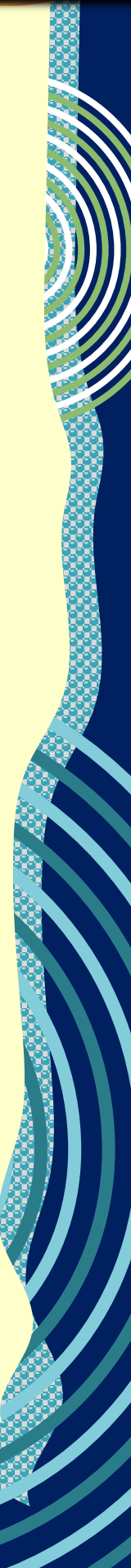
หัวข้อ	การรับรองผล
ผู้ขออนุญาต	สามารถยื่นคำขออนุญาตโดยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ได้และให้ถือว่าเป็นการชอบด้วยกฎหมาย โดยไม่ต้องรับรองสำเนาที่ส่งโดยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์
การยืนยันตัวตน	สามารถกำหนดวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์เพิ่มเติมได้เพื่ออำนวยความสะดวกให้กับประชาชน
การตรวจสอบบัตรประจำตัวประชาชน	เป็นหน้าที่ของผู้อนุญาตที่จะต้องติดต่อกับสำนักทะเบียนกลางเพื่อตรวจสอบ
แบบคำขอหรือแบบฟอร์ม	กรณีกฎหมายกำหนดแบบฟอร์มไว้ การยื่นคำขออนุญาตโดยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ หากมีข้อความตรงตามแบบฟอร์มแล้วให้ถือว่ายื่นถูกต้องตามแบบฟอร์มนั้นแล้ว
จำนวนชุดของสำเนาเอกสาร	กรณีกฎหมายกำหนดให้ยื่นหรือส่งเอกสารมากกว่าหนึ่งชุด การส่งโดยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ ให้ถือว่าส่งครบตามจำนวนแล้วโดยไม่ต้องสำเนาอีก
วันและเวลาที่ยื่นคำขออนุญาต	ให้ถือว่าได้รับตามวันและเวลาที่คำขออนุญาตหรือการติดต่อนั้นได้เข้าสู่ระบบอิเล็กทรอนิกส์ เว้นแต่ เป็นวันหรือเวลาดอกทำการให้ถือว่าได้รับในวันและเวลาทำการถัดไป
การส่งต่อ	กรณีผู้รับไม่ได้มีหน้าที่หรืออำนาจที่ดำเนินการให้ส่งเรื่องต่อไปยังเจ้าหน้าที่ของรัฐที่มีหน้าที่โดยตรง แต่ถ้าอยู่ต่างหน่วยงาน ให้แจ้งไปยังผู้ยื่นคำขอทราบว่าเป็นหน่วยงานใดเป็นผู้รับผิดชอบ
การติดต่อกลับ	การติดต่อหรือออกเอกสารหลักฐานใด ให้ทำโดยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ เว้นแต่ ผู้ยื่นคำขอนั้นจะระบุไว้เป็นประการอื่น

หัวข้อ	การรับรองผล
การติดต่อระหว่างหน่วยงาน	หากดำเนินการโดยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์แล้ว ให้ถือว่าชอบด้วยกฎหมายและใช้เป็นหลักฐานได้ตามกฎหมาย
ระบบงาน	ถ้ากระทำโดยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ ตามที่ หัวหน้าหน่วยงานของรัฐกำหนดแล้ว ให้ถือว่าชอบด้วยกฎหมาย
การแสดงใบอนุญาต	สามารถกระทำโดยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ได้
การตรวจสอบใบอนุญาต	ประชาชนสามารถแสดงใบอนุญาตเป็นภาพทางอิเล็กทรอนิกส์ได้ หรือโดยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์อื่นก็ได้ เว้นแต่ บัตร ใบอนุญาต หรือเอกสารสำคัญ ที่กำหนดในกฎกระทรวง
เอกสารการเบิกจ่ายเงิน ที่อยู่ในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์	ให้ใช้เป็นหลักฐานได้ตามกฎหมายและเป็นหน้าที่ของหน่วยงานรัฐ ที่เกี่ยวข้อง ต้องแก้กฎหมายและระเบียบที่เป็นอุปสรรคโดยเร็ว
เอกสารของหน่วยงานรัฐ	เอกสารที่ต้องจัดเก็บตามกฎหมาย คณะรัฐมนตรีจะมีมติให้จัดเก็บ ในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ก็ได้
การเปิดเผยข้อมูลการอนุญาต	ต้องมีช่องทางให้ประชาชนตรวจสอบผ่านช่องทางอิเล็กทรอนิกส์ได้ โดยสะดวก ไม่เสียค่าใช้จ่าย และต้องปรับปรุงให้เป็นปัจจุบัน

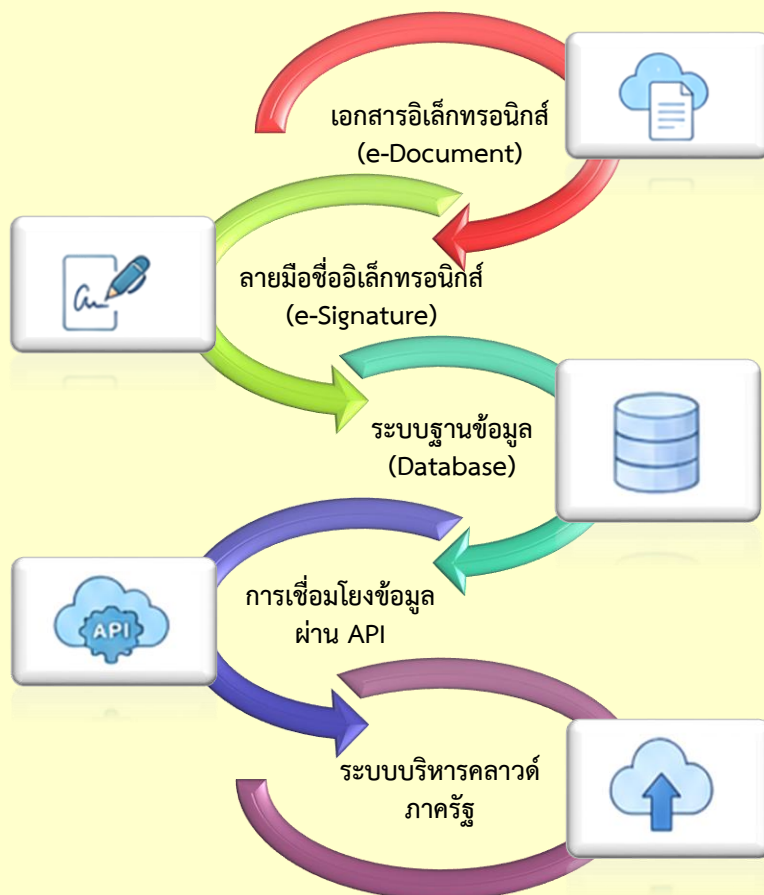
หน่วยงานรัฐต้องทำอะไร

เมื่อพระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ มีผลทันที ทำให้เจ้าหน้าที่รัฐทำและรับรองสำเนาเองได้ โดยไม่เรียกเก็บค่าธรรมเนียม หัวหน้าหน่วยงานของรัฐต้องแก้ไขกฎหมาย กฎ ระเบียบที่เป็น ปัญหาอุปสรรค และ ภายในเก้าสิบวัน สามารถยื่นคำขอและตอบกลับทางอิเล็กทรอนิกส์ได้ สำเนาในระบบอิเล็กทรอนิกส์ไม่ต้องลงนามรับรอง แสดงและตรวจสอบใบอนุญาต ทางอิเล็กทรอนิกส์ได้ หน่วยงานรัฐต้องกำหนดช่องทางอิเล็กทรอนิกส์ให้กับประชาชน สามารถติดต่อได้ และ ภายในสองร้อยสี่สิบวัน หน่วยงานรัฐต้องใช้วิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ ให้สอดคล้องตามที่คณะรัฐมนตรีให้ความเห็นชอบโดยกำหนดและประกาศช่องทาง อิเล็กทรอนิกส์สำหรับประชาชน

สิ่งที่หน่วยงานรัฐต้องดำเนินการเป็นไปตามมาตรา ๗ - มาตรา ๑๗ แห่งพระราชบัญญัตินี้ มีดังนี้

-
-
-
- มาตรา ๗ จัดทำคู่มือการปฏิบัติงาน และปรับปรุงคู่มือประชาชน
 - มาตรา ๘ จัดเตรียมการยืนยันตัวตน
 - มาตรา ๙ จัดเตรียมการตรวจสอบบัตรประชาชน ผ่านระบบกรมการปกครอง
 - มาตรา ๑๐ จัดเตรียมและประกาศช่องทาง การรับบริการประชาชน
 - มาตรา ๑๑ จัดเตรียมแนวทางและระบบการส่ง-รับ เอกสารทางอิเล็กทรอนิกส์
 - มาตรา ๑๒ จัดเตรียมเครื่องมือหากต้องทำสำเนา ให้ประชาชนและการเชื่อมโยงแลกเปลี่ยนข้อมูล
 - มาตรา ๑๓ จัดทำแนวทางการแสดงใบอนุญาต และฐานข้อมูลบริการประชาชน
 - มาตรา ๑๔ จัดทำฐานข้อมูลสำหรับเจ้าหน้าที่ เพื่อการตรวจสอบ
 - มาตรา ๑๕ กำหนดให้การติดต่อระหว่างหน่วยงาน ดำเนินการทางอิเล็กทรอนิกส์ได้
 - มาตรา ๑๖ จัดทำคำสั่งและกำหนดระบบอิเล็กทรอนิกส์ เพื่อใช้ในการปฏิบัติงาน
 - มาตรา ๑๗ มีการจัดเก็บข้อมูล ในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์แทนกระดาษ

เครื่องมือและเทคโนโลยีที่เกี่ยวข้อง

แพลตฟอร์มภาครัฐ

แพลตฟอร์มภาครัฐเป็นเครื่องมือสำคัญในการสนับสนุนการปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ โดยเชื่อมโยงข้อมูลและให้บริการประชาชนแบบออนไลน์ เพื่อลดภาระเอกสาร เพิ่มความสะดวก โปร่งใส และลดต้นทุนหน่วยงานภาครัฐ เช่น

◆ แอปพลิเคชันทางรัฐ (Citizen Portal) : ศูนย์กลางบริการภาครัฐที่ให้ประชาชนเข้าถึงข้อมูล ยื่นคำขอ และติดตามสถานการณ์บริการต่าง ๆ ได้

◆ ศูนย์แลกเปลี่ยนข้อมูลภาครัฐ (GDX) : ระบบเชื่อมโยงข้อมูลระหว่างหน่วยงาน ทำให้ไม่ต้องเรียกสำเนาเอกสารจากประชาชน

◆ ระบบยืนยันตัวตนดิจิทัล (Digital ID) :
บริการพิสูจน์และยืนยันตัวตนทางดิจิทัล
ที่มีความปลอดภัยสูงสำหรับใช้งานบริการภาครัฐ

◆ ระบบ Biz Portal :
แพลตฟอร์มอำนวยความสะดวกสำหรับภาคธุรกิจ

◆ ระบบชำระค่าธรรมเนียมอิเล็กทรอนิกส์ (E-Payment) :
รองรับการชำระเงินผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์

ประโยชน์ที่ได้รับ

ผู้เข้ารับการฝึกอบรม มีความรู้ความเข้าใจ หลักการ วัตถุประสงค์ และขอบเขต
โครงสร้างการบังคับใช้พระราชบัญญัติการปฏิบัติราชการทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. ๒๕๖๕
ซึ่งหน่วยงานของรัฐและเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติ เกิดความเข้าใจที่แท้จริงเกี่ยวกับกฎหมาย
ดังกล่าว สามารถระบุสิ่งที่จะต้องดำเนินการ ทั้งซักซ้อมสร้างความเข้าใจภายในหน่วยงาน
และสามารถปรับปรุงกระบวนการให้บริการสู่ระบบดิจิทัล รวมทั้งการออกประกาศ คำสั่ง
ที่เกี่ยวข้องได้อย่างสอดคล้อง และเรียนรู้มาตรฐานแนวปฏิบัติที่เกี่ยวข้องเพื่อการปรับปรุง
และยกระดับการบริการภาครัฐเพื่อประชาชนอย่างต่อเนื่องต่อไป

หมายเหตุ : ๑. ภาพประกอบนำมาจากสื่อการสอนของผู้บรรยายหลักสูตรดังกล่าวและสื่อออนไลน์
๒. แผนภาพ/แผนภูมิ ผู้เข้ารับการฝึกอบรมจัดทำขึ้นใหม่

จัดทำโดย นายภาคภูมิ รัตนไสวงค์
ตำแหน่ง นิติกรชำนาญการพิเศษ
สังกัด กลุ่มวินัย กองการเจ้าหน้าที่
เดือนสิงหาคม ๒๕๖๙